

عنوان مقاله:

تحلیل باستان شناختی چشم انداز فرهنگی شهرستان بردسکن در دوران اسلامی (از ابتدا تا قرن ۱۳ ق)

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 9، شماره 30 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

رضا حیدری - دانش آموخته کارشناسی ارشد باستان شناسی دانشگاه تهران

محمداسماعیل اسمعیلی جلودار - استادیار گروه باستان شناسی دانشگاه تهران

محمود طغرای - کارشناس باستان شناسی، اداره میراث فرهنگی خراسان رضوی، مشهد

خلاصه مقاله:

امروزه باستان شناسی چشم انداز یکی از رویکردهای پرکاربرد در مطالعات باستان شناسی است. اساسا مفهوم چشم انداز با این دیدگاه وارد ادبیات باستان شناسی شد که در قالب مطالعات محیطی، بافتی و فضایی به نحوه شکل گیری الگوهای استقرار انسانی و میزان شناخت انسان از عوامل تاثیرگذار محیطی بپردازد و تغییرات چشم انداز طبیعی را بر چشم انداز فرهنگی به نمایش گذارد. در این پژوهش با رویکرد فوق به مطالعه باستان شناسی چشم انداز فرهنگی شهرستان بردسکن در بخش جنوب غربی استان خراسان رضوی پرداخته شده است. این پژوهش بر داده های باستان شناختی حاصل از بررسی های باستان شناسی و جغرافیایی و استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی استوار است. نتایج آماری حاصل از سیستم اطلاعات جغرافیایی با دیدگاه باستان شناسانه تفسیر شده است. در مقاله حاضر نگارندگان به دنبال پاسخ به چگونگی تاثیر عوامل طبیعی بر سکونتگاه های دوران اسلامی هستند. در بررسی باستان شناسی جدید انجام شده، ۵۷ محوطه شاخص مربوط به دوران اسلامی شناسایی شده است و تاریخ گذاری نسبی برای این محوطه ها ارائه گردیده است. قدمت بیشتر محوطه ها مربوط به قرون اولیه با ۳۱٪ و قرون میانی نیز ۳۱٪ است و همچنین ۲۷٪ از مجموع محوطه های دوران اسلامی در بازه زمانی قرون متأخر قرار می گیرند. در این میان ۱۱٪ از محوطه ها قابل تاریخ گذاری نسبی نیستند. با توجه به تحلیل های صورت گرفته مبتنی بر GIS مراکز جمعیتی در دوران اسلامی شهرستان بردسکن تحت تاثیر شرایط محیطی و متغیرهای طبیعی خاص خود شکل گرفته اند، با این ویژگی که تاثیر متغیرهای طبیعی بر عوامل انسانی مختلف یکسان نبوده است؛ باتوجه به چشم انداز منطقه مورد مطالعه، متغیرهای مهمی مانند شیب زمین و نوع خاک بر تراکم و مساحت محوطه ها موثر بوده است و در عین حال پراکندگی و فاصله زیاد محوطه ها از آب های سطحی گویای واکنش چشم انداز فرهنگی منطقه به محدودیت این متغیر بوده است در عین حال برخی از سازه ها ارتباط تنگاتنگی با آب های سطحی دارند.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030357>

